

Bruxelles, 6. lipnja 2019.
(OR. en)

10011/19

ATO 65
RECH 321
SAN 292

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika (dio 2.) / Vijeće
Br. preth. dok.:	9437/19 ATO 56 RECH 271 SAN 256
Predmet:	Nuklearne i radiološke tehnologije i primjene koje se ne odnose na proizvodnju električne energije – zaključci Vijeća (6. lipnja 2019.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o nuklearnim i radiološkim tehnologijama i primjenama koje se ne odnose na proizvodnju električne energije koje je Vijeće za pravosuđe i unutarnje poslove donijelo na sastanku održanome 6. lipnja 2019.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

o nuklearnim i radiološkim tehnologijama i primjenama koje se ne odnose na proizvodnju električne energije

Primajući na znanje

- da nuklearne i radiološke tehnologije imaju važnu ulogu izvan sektora nuklearne energije u ključnim područjima, kao što su medicina, industrija, istraživanje i okoliš, koji građanima EU-a pružaju brojne koristi i SVJESNO da se nuklearnom znanošću može značajno doprinijeti rješavanju društvenih izazova;
- da se zakonodavstvom Euratoma propisuje da je upotreba nuklearnih i radioloških tehnologija koja se ne odnosi na proizvodnju električne energije na odgovarajući način opravdana, zaštita od zračenja javnosti, pacijenata i osoblja primjereno optimizirana te da se radioaktivni otpad i iskorišteno gorivo koji se ne odnose na proizvodnju električne energije odlažu na siguran način;
- zaključke Vijeća iz 2009.¹, 2010.² i 2012.³ o sigurnoj opskrbi radioizotopima za medicinske potrebe u Europskoj uniji te UZIMAJUĆI U OBZIR izvješće Agencije za opskrbu Euratoma iz 2015. i dokument predsjedništva iz 2016.⁴ o istoj temi;
- da Europska promatračka skupina za opskrbu radioizotopima za medicinske potrebe od 2012. nadzire sveukupnu opskrbu radioizotopima za medicinske potrebe, a posebno koordinaciju planova rada reaktora te značajno doprinosi izbjegavanju znatnog manjka radioizotopa za medicinske potrebe u EU-u;
- ulogu Agencije za opskrbu Euratoma u osiguravanju opskrbe sirovinom za nuklearno gorivo potrebnim za istraživačke reaktore i u ostvarenju ciljeva za proizvodnju radioizotopa za medicinske potrebe te UZIMAJUĆI U OBZIR revidirano izvješće⁵ o osiguravanju europske opskrbe obogaćenim uranijem od 19,75 % kao gorivom za istraživačke reaktore i za proizvodnju radioizotopa za medicinske potrebe;

¹ 17025/09.

² 16358/10.

³ 17453/12.

⁴ 8403/16.

⁵ http://ec.europa.eu/euratom/docs/ESA_HALEU_report_2019.pdf

- napredak koji je nedavno ostvaren u nekoliko država članica pri pretvaranju visoko obogaćenog uranija u nisko obogaćeni uranij visoke koncentracije⁶, kojim se osiguravaju dodatni kapaciteti za proizvodnju radioizotopa te pokretanje ili unapređenje projekata za nove proizvodne pogone, uključujući istraživačke reaktore i alternativne tehnologije;
- da je proizvodnja sirovina za lanac opskrbe radioizotopima za medicinske potrebne važna radi povećanja otpornosti europskog opskrbnog lanca i smanjenja ovisnosti o stranim akterima;
- Zaključke Vijeća iz 2015.⁷ o opravdanosti medicinskog snimanja koje uključuje izlaganje ionizirajućem zračenju, u kojima se pozvalo na bolju provedbu Direktive Vijeća 2013/59/Euratom⁸ u nekoliko područja;
- Konferenciju o rješavanju društvenih izazova poboljšanjem medicinskih, industrijskih i istraživačkih primjena nuklearne i radiološke tehnologije, koju je 20. i 21. ožujka 2018. organizirala Komisija i tehničku radionicu o radioizotopima za medicinske potrebe u budućnosti koju je 7. veljače 2019. u Bruxellesu organizirala Komisija te Europsku studiju o medicinskim, industrijskim i istraživačkim primjenama nuklearne i radiološke tehnologije⁹;
- da je uloga nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije u ostvarivanju Programa do 2030. priznata na međunarodnoj razini i da je važnost tih aktivnosti izričito istaknuta u sedam ciljeva održivog razvoja UN-a, kao i aktivna uloga Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA) u podupiranju zemalja u upotrebi nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije kako bi se doprinijelo ostvarivanju ciljeva održivog razvoja,

⁶ Nisko obogaćeni uranij visoke koncentracije (HALEU) jest uranij obogaćen s od 5 do 20 % uranija-235. U praksi se obogaćenje od 19,75 % upotrebljava za goriva nisko obogaćenog uranija visoke koncentracije i ciljeve za proizvodnju radioizotopa.

⁷ 14617/15.

⁸ Direktiva Vijeća 2013/59/Euratom od 5. prosinca 2013. o osnovnim sigurnosnim standardima za zaštitu od opasnosti koje potječu od izloženosti ionizirajućem zračenju, i o stavljanju izvan snage direktiva 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom i 2003/122/Euratom, SL L 13, 17.1.2014., str. 1–73.

⁹ <https://ec.europa.eu/energy/en/studies/european-study-medical-industrial-and-research-applications-nuclear-and-radiation-technology>

1. POZDRAVLJA pripremni rad Komisije u cilju razvoja Strateškog programa za medicinske, industrijske i istraživačke primjene (SAMIRA) nuklearne i radiološke tehnologije.
2. ISTIČE da je važno dovršiti studije koje provodi Komisija kako bi se poboljšalo razumijevanje tržišta radioizotopa za medicinske potrebe EU-a u suradnji s državama članicama¹⁰.
3. POZIVA Komisiju da podupre istraživanje o temama koje su povezane s primjenom nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije, kao što su primjene ionizirajućeg zračenja u medicinske svrhe, poboljšana goriva za proizvodnju radioizotopa za medicinske potrebe i optimizirana upotreba europskih istraživačkih reaktora te ISTIČE važnost pravodobnog ostvarivanja plana istraživanja za medicinske primjene¹¹.
4. PODUPIRE stalno praćenje proizvodnog lanca radioizotopa za medicinske potrebe s pomoću Europske promatračke skupine za opskrbu radioizotopima za medicinske potrebe te napore i aktivnosti Agencije za opskrbu Euratoma u cilju osiguravanja sigurne opskrbe sirovinama.
5. POZIVA Komisiju da izradi akcijski plan u kojem će istaknuti područja kojima treba dati prioritet i u kojem se predviđaju posebne mjere koje treba poduzeti u tim područjima. Cilj akcijskog plana trebalo bi osobito biti osiguravanje opskrbe radioizotopima za medicinsku uporabu u EU-u, poboljšanje zaštite od zračenja i sigurnosti europskih pacijenata i medicinskog osoblja, u skladu s ciljevima iz Direktive 2013/59/Euratom^[...], i olakšavanje inovacija u medicinskim primjenama radioizotopa, radiofarmaceutika i ionizirajućeg zračenja.

¹⁰ Studije Zajedničkog istraživačkog centra SMeR, SmeR-1 o radioizotopima u dijagnostičke svrhe dovršena 2018. i SMeR-2 o radioizotopima u terapijske svrhe koja će se pokrenuti 2019.

¹¹ PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE od 14. 12. 2018. o financiranju neizravnih djelovanja u okviru Uredbe Vijeća (Euratom) br. 2018/1563 i o donošenju programa rada za razdoblje 2019. – 2020.

6. ISTIČE da nuklearna i radiološka znanost, tehnologija i primjene obuhvaćaju širok spektar socioekonomskih potreba svih država članica u područjima kao što su medicina, hrana i poljoprivreda, okoliš, industrija, materijali, svemir i kulturna baština te da im doprinose i NAPOMINJE da sve države članice imaju koristi od primjene radioloških i nuklearnih tehnologija u navedenim područjima.
7. ISTIČE važan doprinos europskih nuklearnih istraživačkih reaktora i postrojenja u razvoju primjena nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije te NAGLAŠAVA da države članice i nositelji dozvola imaju važnu odgovornost osiguravanja opskrbe gorivom i provedbe sigurnih i održivih rješenja za gospodarenje upotrijebljenim gorivima i radioaktivnim otpadom iz tih reaktora i postrojenja;
8. POZIVA Komisiju da u suradnji s državama članicama obavještava o koristima i rizicima različitih primjena nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije.
9. ISTIČE važnost daljnjeg jačanja izgradnje kapaciteta država članica, posebno putem međuregionalnih, regionalnih i nacionalnih tečajeva osposobljavanja i drugih aktivnosti u područjima nuklearne i radiološke znanosti, tehnologije i primjena koji se ne odnose na proizvodnju električne energije.
10. POZIVA Komisiju i države članice da nastave rješavati utvrđene prioritetne potrebe i zahtjeve u područjima nuklearne znanosti, tehnologije i primjena koji se ne odnose na proizvodnju električne energije.
11. POTIČE Komisiju i države članice da u suradnji s IAEA-om¹² i drugim relevantnim međunarodnim organizacijama, kao što su FAO i SZO, nastave s radom u pogledu upotrebe nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije te da pritom izbjegavaju udvostručivanje rada, među ostalim i u pogledu njihovih aktivnosti prijenosa nuklearnih i radioloških tehnologija koje se ne odnose na proizvodnju električne energije, osobito u zemlje u razvoju, kako bi im se pomoglo da ispune ključne razvojne prioritete u područjima kao što su zdravlje i prehrana, hrana i poljoprivreda, voda i okoliš ili industrijske primjene.

¹² Praktična rješenja IAEA-a / EZ-a za primjene nuklearnih znanosti potpisana 2017.